

מסורת הש"ס

6) ומקורו: [פירוש חזקוני] פירוש חזקוני דרש...
7) וכן נראה...
8) וכן נראה...
9) וכן נראה...
10) וכן נראה...

הנהגות הב"ח

11) וכן נראה...
12) וכן נראה...
13) וכן נראה...
14) וכן נראה...

גילוי הש"ס

15) וכן נראה...
16) וכן נראה...
17) וכן נראה...

לענין רש"י

18) וכן נראה...
19) וכן נראה...
20) וכן נראה...

מוסף רש"י

21) וכן נראה...
22) וכן נראה...
23) וכן נראה...
24) וכן נראה...
25) וכן נראה...
26) וכן נראה...
27) וכן נראה...
28) וכן נראה...
29) וכן נראה...
30) וכן נראה...

רבינו הגנאל

31) וכן נראה...
32) וכן נראה...
33) וכן נראה...
34) וכן נראה...

יום טוב פרק שני ביצה

בג.

עין משפט
נר מצוה

על גבי חרם. הסוקו: מוסר. דכבו ליכא והבערה נמי ע"י שינוי...
היא כללית ד' וליכא ליטורא דלורייתא: דקמוליד ריחא. שנתנא...
בחרק שלא היה בו ריח ואסור מדרבנן שהמוליד דבר חדש קרוב הוא...
לעושה מלאכה חדשה: פסושי כסא אשיראי. לכפות כוס מנוסע על...

על גבי חרם מותר ורבה אמר על גבי חרם נמי אסור משום דקא מוליד ריחא רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו *סחופי כסא אשיראי ביומא טבא אסור מ"ט משום דקמוליד ריחא ומ"ש ממוללו ומריה בו וקוטמו ומריח בו התם ריחא מיהא איתא ואוסופי הוא דקא מוסיף ריחא הכא אולודי הוא דקמוליד ריחא רבא אמר י'על גבי גחלת נמי מותר מידי דהוה אבשרא אגומרי דרש רב גביהא מבי כתיל אפתחא דבי ריש גלותא קטורא שרי א"ל אמימר מאי קטורא אי קטורא כרדי מעשה אומן הוא ואי לעשן אסור דהא קא מכבה אמר ליה רב אשי לעולם לעשן *מידי דהוה אבשרא אגומרי איכא דאמרי א"ל אמימר מאי קטורא אי קטורא כרדי מעשה אומן הוא אי לעשן אסור דקא מוליד ריחא אמר רב אשי אגא אמריה גחלתה ומשמיה דנברא רבה אמריה גחלתה לעולם לעשן ומידי דהוה אבשרא אגומרי: ועושין גדי מקולם: תניא רבי יוסי אומר *תודום איש רומי הנדיג את בני רומי לאכול גדי מקולם בלילי פסחים שלחו ליה אלמלא תודום אתה גזרנו עליך גרוי שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ קדשים סלקא דעתך אלא אימא כעין קדשים: מתנני' *שלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מותר והכבמים אוסרים *פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה *ומקדרין את הבהמה ביו"ט *ישוחקין את הפלפלין ברחים שלהן *רבי יהודה אומר אין מקדרין את הבהמה ביום טוב מפני שעושה חבורה *אבל מקרצפין והכבמים אומרים אין מקדרין אף לא מקרצפין: גמ' *למימרא דר' אלעזר בן עזריה חדא פרה הויא ליה והאמר רב ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב תליסר אלפי עגלי הוה מעשה רבי אלעזר בן עזריה מערריה כל שחא ושחא תנא לא שלו היתה אלא של שכנתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו: ומקדרין את הבהמה ביו"ט: תנו רבנן *איזהו קרוד ואיזהו קרצוף קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה *וג' מחלוקות בדבר רבי יהודה סבר *דבר שאינו מתכוין אסור מיהו קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה ולא גזריה קרצוף אטו רבנן סברי נמי כר' יהודה דבר שאינו מתכוין אסור וגזריה קרצוף אטו קרוד ור' אלעזר בן עזריה סבר לה כר' שמעון דאמר *דבר שאינו מתכוין מותר ובין קרוד ובין קרצוף שרי אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל ואמרי לה אמר רב נחמן לחודיה *הלכה כר' שמעון שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כר' יהודה שהרי חכמים מורים לו א"ל אנא כר' שמעון ס"ל ועוד שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו: מתנני'

על גבי חרם מותר. פי' רש"י משום שאין כאלו כבו ואי משום הבערה היא הבערה כללית ד' וליכא ליטורא דלורייתא: שנתנא בחרק שלא היה בו ריח ואסור מדרבנן שהמוליד דבר חדש קרוב הוא לעושה מלאכה חדשה: פסושי כסא אשיראי. לכפות כוס מנוסע על...
לאלוקי נר של בטלה ביום טוב ר' יוסי אסר ורבנן שרו והטעם מאן דאסר סבר דהבערה להלך יתה והוי מלאכה ואסור לעשותה ב"ט ומאן דשרי סבר דללאו יתה (ו) והבערה שלא לגזך מותר לעשותה ב"ט ולא היא אב מלאכה ומיהו התם קאמר לא תאסור ולא תשרי ומאן י' ליזהר דקדאמרינן צירושלמי לא תאסור ולא תשרי ומכל מקום על גבי גחלת אסור לפי שיש כניו עס הבערה דלכילי עמלא הא לא שרי הואיל דלמן זה דבר השוה לכל נפש ואפי' למאן דשרי הבערה שלא לגזך כלל צירושלמי היינו לפי שיטת פמנים לגזך אוכל נפש אבל כניו דלעולם אינו לגזך תקון אוכל נפש והאי אסור כלילי עמלא ב"ט ורבה דשרי אף על גבי גחלת היינו משום דחשיב ליה דבר השוה לכל נפש דאם היו עשירים צריכין הן לכך:

תליסר אלפי עגלי הוה מעשה רבי אלעזר בן עזריה וכו'. ומימה והא ר' אלעזר בן עזריה היה אחר חורבן הבית עובד דהא רבן גמליאל היה נשיא קודם ר' אלעזר בן עזריה ורבן גמליאל היה אחר חורבן הבית דהא רבן יוחנן בן זכאי היה עושה תקנות מיד לאחר חורבן הבית משום דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא דלאחר משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי ואח"כ רבן גמליאל ואחר כך ר' אלעזר ור' אלעזר לא היה כי אם נן שמנה עשרה שנה כשהיה נשיא ושיאלתו לאחר חורבן ואמרינן צבכותו (דף גז.) דלאחר חורבן נמטעל כל מעשר בהמה ויש לומר דלא נמטעל לאלתר כי אם לאחר זמן אי נמי אפטרופוס של רבי אלעזר בן עזריה שהיה צימני הבית היה מעשר אי נמי לאו דוקא מעשר אלא שהיה נותן למלך ככל שנה העשירית:

ושלש מחלוקות בדבר מר סבר גזריה קרצוף וכו'. פירש ר"י דהלכה כר' שמעון שמתיר דוקא צמגרתה של עץ דלמן עושה חבורה אבל צמגרתה שלנו שהן של כרוב כ"ע מודו דלסוק דפסיק רישיה ולא ימות הוא שמואל שערות: משום ור' אלעזר בן עזריה סבר לה כר' שמעון דאמר *דבר שאינו מתכוין מותר ובין קרוד ובין קרצוף שרי אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל ואמרי לה אמר רב נחמן לחודיה *הלכה כר' שמעון שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כר' יהודה שהרי חכמים מורים לו א"ל אנא כר' שמעון ס"ל ועוד שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו: מתנני'

בדבר, תיק דהוא ר' אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין מתכוין מותר, וקריוד דעביד חבורה, כיון דלא מתכוין הוא שרי, כ"ש קרצוף דלא עביד חבורה, ור' יהודה סבר דבר שאין מתכוין אסור כו'. ורבנן דאמרי אין מקדרין אף לא מקרצפין, סביר לה כו' יהודה ומחמיר, ואסיקנא אמר רב נחמן הלכה כר"ש דסבר דבר שאין מתכוין מותר שהרי ר' אלעזר בן עזריה מודו לו.

צב א מ"י פ"ד מהל' י"ט הל' ו ע"פ ח"ט כ"י מקץ ע"פ ד כ"ה: צב ג מ"י ט"ו ע"פ ח"ט: צד ג מ"י פ"ח מהל' י"ט הל' ד ופ"כ מהל' שפ"ה הל' כ"ג ע"פ ח"ט כ"י מקץ ע"פ ד ופ"י מקתח ע"פ ג: צד ד מ"י פ"ד מהלכות י"ט הלכה טו פ"ח לאון ע"ה ט"ו ע"פ ח"ט כ"י מקץ ע"פ ח: צו ה מ"י ט"ז ע"פ ח"ט כ"י מקץ ע"פ ח: צו ו מ"י פ"ח מהל' שפ"ה הלכה טז פ"ח לאון ט"ז ע"פ ח"ט כ"י מקץ ע"פ ח: ח:

רבינו הגנאל (המשך) נביא ומשמא דנברא (רבא) [רבא] אמריה ניהליה, והוא רבא דאבי לעזר שרי מירי דהוא בישרא אגומרי, ומסבנא דשמעון לגמר את הבית ר"ג פתח דחכמים אוסין, וק"ל כחכמים, ולעשות מונגר להרית ולגמר כלים לא אפטרופי שרי, והלכתא כבכוליה אסור, בר פישעין הפירוה שרוא מותר, ועושין גדי מקולם בלילי פסחים והכבמים אוסין, ירושלמי, תנא א' והו גרו מקולם, כולו צלי ראש על כריתו ועל קרבו, מקצתו שילוף ומקצתו צלי או מבושל אין זה גדי מקולם, לילי עזרת י"ט של פסח עושין עגל מקולם, לילי עזרת וליילי פסח עושין גדי מקולם, תודום איש רומי הנהיג את ישראל לאכול גדי מקולם לילי פסחים, שלחו לו חכמים אילולי לאו תודום אתה גזרנו עליך גרוי, ומתפסחא שווי קרין אותן פסחים, ואמר לו, שהמאכיל ישראל עין קדשים בחוץ, כן נזירי הוא, [מתנני'] ב דברים ר' אלעזר בן עזריה מותר חכמים מורים רבי יהודה אומר לו או העבר רצעתה ספרתך, או צמוד מביבנותי, אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתירם כנגדן, א"ר חנינא פ"ט אתח יצאת והשחיתו שיניו מפני דצמיחו תנא לא היתה שלו של שמינתו היתה, ובי נעש אדם על כשתיה, א"ר קרין ללפוך שכל מי ששפך כרדי למחאת ולא מוחה קלקלה תלויה בו, ומקדרין את הבהמה ביו"ט, הוי איהו קרוד, כיוס של בהמה, כגון חילועים קטנים תפיסין בעור הבהמה שאין אפשר להסירם אלא בתבונה, קרצוף גדולים אין עושין חבורה, ובי מחלוקת